

'n HOESBREEF

UITGAVE VAN STICHTING HISTORISCHE SOCIËTEIT ENSCHEDE-LONNEKER

Kalkoen en arend versus verkeersborden

▲ Verkeersborden voor de doorgang naar de Bataviastraat aan de Varviksingel.

In 1928 koopt Woningbouwvereniging De Volkswoning een terrein in het Varvik om daar door aannemer van Egteren een complex van 157 woningen te laten bouwen, ontworpen door architect Blom.

Tekst en foto's: **Jan Breteler**

Dat complex is tegenwoordig beschermd in het bestemmingsplan voor de Hogeland en de beide poortgebouwen bij de Bataviastraat zijn gemeentelijke monumenten. Het metselwerk van de poorten is prach-

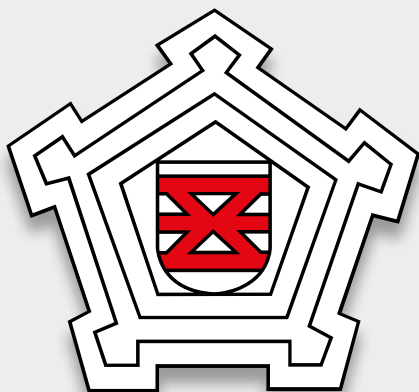
tig en op de pilaren van de poorten zijn heel fraaie keramieken beelden geplaatst van Willem Coenraad Brouwer. Twee kalkoenen aan de kant van de Varviksingel en twee arenden aan de kant van het Buitenzorgplein.

Op zich is het al een wonder dat deze beelden van gebakken klei nu al ruim 90 jaar overleven, zij het niet helemaal onbeschadigd. Ik zeg dat met enige schroom, want ik ben opgegroeid in de Bataviastraat en heb in mijn jeugd heel wat ballen gegooid en geschopt tegen de beelden. Vooral aan de kant van het Buitenzorgplein. En ik was niet de enige. Een noodzakelijke kwelling voor fraaie

stadsgezichten zijn tegenwoordig de verkeersborden die in grote aantallen geplaatst (moeten) worden op plekken waar ze afbreuk doen aan de kwaliteit van de omgeving.

De kalkoenen en arenden van de Bataviastraat hebben daar inmiddels de nodige ervaring mee. In 2002 worden ze tot hun grote schrik al eens geheel achter verkeersborden geplaatst. Dat riep toen reacties op van cultuurbeschermers: "Waarom zo pal voor de beelden, dat kan toch een paar meter opzij. Denk

► [Lees verder Pagina 3](#)

'n HOESBREEF

Stichting Historische Sociëteit Enschede - Lonneker

Gratis interactieve digitale nieuwsbrief van de Historische Sociëteit.

www.shsel.nl

Redactie

Ilse van Heerwaarden

Wim Corduwener

hoesbreef@gmail.com

Vorige nummers van 'n Hoesbreef kunt u [hier downloaden](#).

Secretariaat

Gerard Hemelt,

Suze Groeneweglanden 14,

7542 NM Enschede. 06 197 255 77.

secr.shsel@gmail.com

'n Sliepsteen

Contribuanten ontvangen vier keer

per jaar ons historisch blad

'n Sliepsteen. Redactie:

Geert Bekkering, 053 430 06 91

of geertbekkering@shsel.nl

<https://www.facebook.com/SHSEL/>

Onze documentatie is te raadplegen in Prismare, ruimte 1.07. Roomweg 167 op maandag 10-12 uur en vrijdag 14-16 uur. Contribuanten ontvangen ons kwartaalblad 'n Sliepsteen.

www.shsel.nl

De Historische Sociëteit Enschede-Lonneker heeft bij de belastingdienst de status van culturele ANBI. Dat betekent dat een gift aan de Sociëteit voor 125 procent kan worden afgetrokken van de inkomstenbelasting en voor 150 procent van de vennootschapsbelasting.

Een ANBI is een algemeen nut beogende instelling. Onze Historische Sociëteit mag zich culturele ANBI noemen omdat we een instelling zijn die voor minstens 90 procent actief is op cultureel gebied.

Geschiedenis en de burenen

Op initiatief van de voorzitter van Historische Kring Boekelo is contact gelegd met de collega's van Haaksbergen en met mij, namens Enschede. De vraag die op tafel ligt is waarom in Twente samenwerking rond de gezamenlijke regionale geschiedenis nooit echt van de grond gekomen is. Natuurlijk zijn er informele contacten. Maar een structureel afstemmen met alle lokale erfgoedinstellingen over de vraag waar gezamenlijk actie of activiteit nodig of mogelijk is, heeft ontbroken. Dat is verklaarbaar omdat alle erfgoedinstellingen in eerste instantie vooral bezig zijn met de lokale geschiedenis. De eigen monumenten, de eigen canon, en bescherming en bewustwording van de plaatselijke cultuurhistorische waarden, daar ligt de interesse vaak.

Al snel ontstond in ons gesprek de idee om te onderzoeken of, meer dan tot nu toe gebruikelijk is, de regionale context zichtbaar gemaakt kan worden. En daarvoor ook krachten meer te bundelen. De ontwikkelingsgeschiedenis van Twente is erg interessant en wat lokaal gezien wordt als iets bijzonders blijkt vaak onderdeel van een groter geheel. De vraag hoe het kan dat aan de rand van Nederland, zeer slecht ontsloten, in de tweede helft van de negentiende eeuw zo'n belangrijk economisch kerngebied is ontstaan is boeiend. De innovatieve bedrijven in de textiel, de metaal en de elektronica, die rond 1910 ruim 20% van het Bruto Nationaal Product organiseerden? De huidige Rijnmond, maar dan aan de grens van Nederland. Hoe was dat mogelijk?

De eerste coöperatieve bedrijven, de eigen banken die ontstonden vanuit de samenwerkende ondernemersfamilies. De volksverhuizing die gepaard ging met deze groei van de industrie. Niet alleen vanuit Nederland maar later ook vanuit Italië, Spanje, Turkije en Marokko. Wat deed dat verse bloed met het DNA van de Tukkers? De snelle groei van gemeenten? De opgave om volkshuisvesting te organiseren. Onderwijs, in eerste instantie vooral gericht op kennis voor de eigen fabriek. De sociale strijd toen ook vakbeweging en politiek zelfbewuster de strijd aangingen. Verbindingen, die voorwaarde waren, werden ontwikkeld. Spoorwegen, wegen en kanalen, een luchthaven Twente. Maar ook de vraag wat is er nog van die

innovatiekracht over gebleven? Is er een directe lijn tussen wat de Universiteit en de Hogeschool presteren en die geschiedenis van vernieuwing en groei?

Al met al ontwikkelingen die lokaal mee de geschiedenis bepaalden maar die feitelijk onderdeel waren van die regionale ontwikkelingen. De komende tijd zal het voorzitterschap van het bestuur van de Museum Buurt Spoor (MBS) door mij worden ingevuld. Ook een stukje van die regionale ontwikkelingsgeschiedenis. Er loopt al enige tijd een Interreg project onder de naam Euregio Industrie Cultuur. Binnen dat project zijn alle interessante ankerpunten in de Euregio in kaart gebracht en met elkaar verbonden. Daarbij kan gedacht worden aan o.a. industriële gebouwen als oude fabrieken, molens, spoorwegen, musea, landgoederen en parken, de tuinsteden als Lansink en Pathmos enz.

Maar wat nog ingevuld moet worden zijn 'de verhalen'. De verhalen achter de ontwikkelingen. Mensenwerk, van soms uitgesproken types!

Het projectbureau van het Interreg project is gehuisvest in het stationsgebouw van de MBS in Haaksbergen. Met de projectdirecteur, Hildebrand de Boer gaan wij in gesprek over koppelen van de ambitie van dat project, met het vergroten van de zichtbaarheid van de regionale ontwikkelingsgeschiedenis, en die is inderdaad deels grensoverschrijdend. De textielindustrie in Gronau, Ahaus, Bocholt etc. is vaak nauw verbonden met die in Twente. Kortom, de hoogste tijd voor een actievere samenwerking om de lokale en regionale overheden ook te dwingen om hun eigen regionale geschiedenis meer onder ogen te zien.

Durf er trots op te zijn. Durf het te gebruiken om aan te tonen dat innovatie in deze regio al een lange geschiedenis heeft. Daar is lef voor nodig, zeker ook van de kant van de gemeente- en provinciebestuurders.

Dick Buursink
voorzitter

▲ Verkeersbord voor de doorgang naar de Bataviastraat aan het Buitenzorgplein.

Kalkoen en arend versus verkeersborden

► [Vervolg Pagina 1](#)

toch even na als je bezig bent". Dat leidt tot een artikel in de Tubantia op 23 februari 2002 en tot een reactie van wethouder Kok die belooft er wat aan te doen.

En dat gebeurt vervolgens ook. Er worden nieuwe plaatsen gevonden voor de verkeersborden, een paar meter opzij, en de vogels hebben weer uitzicht.

"Een compromis tussen verkeersveiligheid en cultuurhistorie, voor beide niet ideaal maar noodzakelijk" volgens een gemeentelijk woordvoerder.

Tot vorig jaar. Het verhaal van de ezel en de steen gaat hier helaas niet op. Er moeten nieuwe verkeersborden komen, en u raadt het al: weer pal voor de vogels, en niet geplaatst bij de andere. Wat jammer dat daar geen oog voor is.

▲ *Het voormalige complex van kantoor en werkplaats van van Egteren ligt nog steeds in het Varvik tussen deze 157 woningen aan de Javastraat 92 en wordt op dit moment verbouwd tot een woonzorgcomplex, waarbij het voormalige kantoor met de karakteristieke overkapping behouden blijft. In de bebouwing en 'op de plas' komen woningen, gemeenschappelijke ruimtes en een kantoor van de zorginstelling.*

Het moet toch opvallen dat de andere borden verder opzij zijn geplaatst. Dan zet je de nieuwe daar toch bij. Ook de stadsdeelbeheerder moet ervan zuchten, en gaat actie ondernemen om ook nu weer de borden een andere plek te geven. We wachten even af of dat gaat lukken,

en zo niet dan gaan we ons namens kalkoen en arend weer richten tot de wethouder, de gemeenteraad en zoeken we de publiciteit.

In mijn jeugd stond er geen enkel verkeersbord. Nu aan de kant van de singel alleen al vier.

Stolpersteine weer mooi opgepoetst

▲ Aan de oproep in de Hoesbreef van mei om Stolpersteine weer zichtbaar te maken is in meerder straten gehoor gegeven. Op diverse plekken in de stad waren jong en oud actief met het oppoetsen van een aantal stenen. Het zou geweldig zijn als we dit jaarlijks op 4 mei herhalen. Met 160.000 inwoners moet het toch mogelijk zijn om de ruim 220 Stolpersteine in onze gemeente weer te laten blinken.

Op de eerste foto boven poetsen Isa en Sven Brummer de vier Stolpersteinen die ter nagedachtenis aan de vermoorde leden uit het gezin Jacobs aan de Deurningerstraat 132 liggen.

Op de foto rechtsboven ging een tiental bewoners in de Soendastraat aan de slag met de zes stenen voor het pand nummer 12. We zien Annemarie Bloemendaal, Willie Kempe en Leonard van Nispen bij het poetsen van de stenen die herinneren aan de moord op zes Joodse mensen, drie gezinsleden Löhnberg en drie uit het gezin Wertheim.

Op foto links buigt Marcel Meijer Hof zich over de steen in de Javastraat 102 die daar ligt ter nagedachtenis aan Salomon Frankenhuis.

WORD ABONNEE EN ONTVANG 4X
N SLIEPSTEEN
OF GEEF EEN ABONNEMENT CADEAU

KADOTIP VOOR VADERDAG

4 maanden voor € 16,80 + GRATIS Jaarkostenkaart

Stichting Historische Scautist Enschede - Lomsker

Ga snel naar www.shsol.nl en profiteer!

Foutje

Dat het jaartal van een poststempel op een ansicht ook kaart niet alles zegt over het jaar waarin de foto is gemaakt bewijst deze ansichtkaart. Deze is namelijk vstuurd in oktober 1910,

maar rechts op de achtergrond staat nog het woonhuis met de ronde hoekramen, waar Helmich van Heek woonde. Dit pand werd in 1907 afgebroken voor de aanleg van de Brammelerstraat en deze oude ansichtkaart had men dus nog ergens liggen.

Wie weet er meer over de Bamshoeve

▲ Luchtfoto van de voormalige textiel fabriek Bamshoeve.

► Het grootste deel van de foto wordt ingenomen door het gigantische textielcomplex, daarnaast zijn te zien: rechtsonder de Lasondersingel, links de voormalige spoorlijn Enschede-Lonner-Oldenzaal, links daarvan een klein stukje van het latere vuurwerkcrampgebied en helemaal rechtsboven de H.B. Blijdensteinlaan. De straat van midden onder naar linksboven is vrijwel zeker geen openbare weg, maar behoort tot het Bamshoeve-complex. Sliepsteen-redacteur Willem Bulter vraagt zich af of het mogelijk is het

fabriekscomplex nader te duiden: welke afdelingen kende de Bamshoeve (met eventueel naam en toenaam), welke bewerkingen werden er op elk van die afdelingen verricht en waar bevinden die zich op de foto. Er moeten toch nog wel diverse oud-werknemers van de Bamshoeve te vinden zijn die daar gedetailleerd antwoord op kunnen geven.

Kunt u antwoord geven op een van bovenstaande vragen? Mail uw verhaal naar Ab Gellekink: ab.gellekink@home.nl

Opnieuw digitale jaarvergadering

► Voor het tweede jaar op rij is het bestuur niet in staat de, volgens de statuten, verplichte jaarvergadering te organiseren. De coronapandemie is nog niet uitgewoed.

Met zoveel mensen bij elkaar komen in een zaal is niet toegestaan. Opnieuw heeft het bestuur besloten dan maar een digitale presentatie te geven van de inhoudelijke en financiële stand van zaken over 2020.

Alle werkgroepen hebben een kort inhoudelijk verslag gemaakt van hun werkzaamheden en het bestuur presenteert uiteraard ook het financiële- en secretariële verslag.

Als u de onderstaande link aanklikt kunt u kennismaken van de gepresenteerde stukken.

<https://www.shsel.nl/wp-content/uploads/2021/05/Jaarverslag-2020.pdf>

Natuurlijk is er gelegenheid toelichting te vragen of opmerkingen aan het bestuur mee te geven. Dat kan via de secretaris:

secre.shsel@gmail.com

Namens het bestuur,

Dick Buursink

Wat schreef men elkaar een eeuw geleden

▲ De Brinkstraat op een Ansichtkaart, met op de achtergrond de Rietmolen.

25 mei 1923

Waarde vrienden,

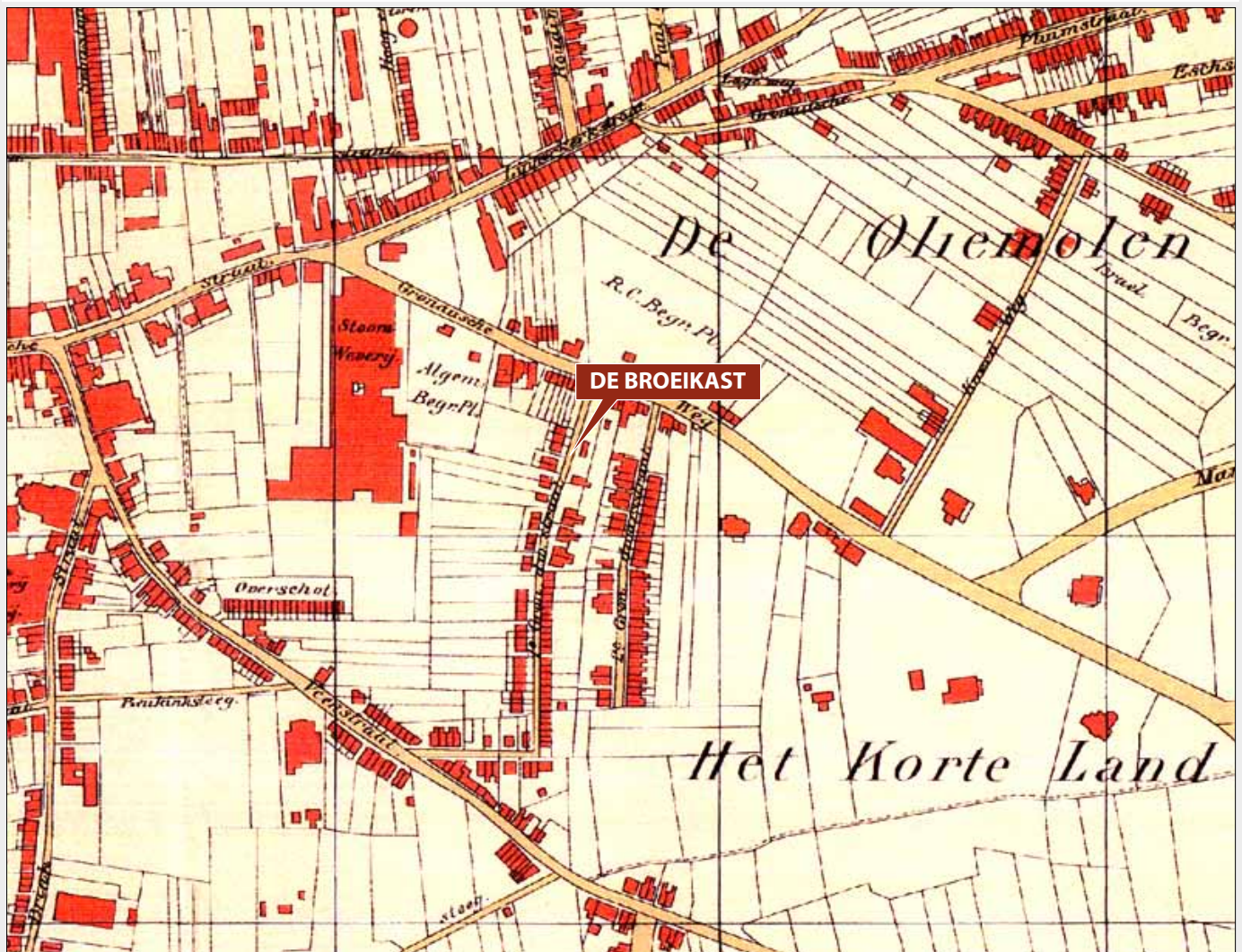
We hebben de boonen(?) ontvangen, maar we hebben niet eerder kunnen schrijven omdat Heintje de droge pleuris heeft. De dag voor Hemelvaart is gaan liggen maar ze betert nou goed weer aan. Het gevaar is over.

Gegroet, W. Brinkman

Verdwenen straten:

DE BROEIKAST

Door **Jan Brummer**
Reacties: janbrummer@shsel.nl

▲ Een uitsnede uit een plattegrond van Enschede uit 1907.

► Deze straat liep vanaf de Gronausestraat eerst zuidwaarts, daarna westwaarts tot aan de Veenstraat. In april 1899 werd deze benoemd als 'Eerste Gronausedwardsstraat' en in 1921 is de naam gewijzigd in 'Gronausedwardsstraat'.

In zijn 'Historisch stadsalbum van Enschede' schrijft Joh. Buursink dat een vroegere huisarts zich in zijn verantwoording over het grote aantal geboorten in deze arme stadswijk hebben laten ontvallen: "Het lijkt hier wel een broeikast".

Bronnen: Delpher.nl en [J. van Ooyik - 175 jaar straatnamen in Enschede](http://J.vanOoyik.nl).

Rectificatie

Onder de uitsnede van de plattegrond op pagina 6 van Hoesbreef 309 stond abusievelijk een fout jaartal vermeld. Dit moet 1866 zijn.

De Notaris **Peteri** is voornemens op Dinsdag den 12 April 1898, des avonds 7 ure in het Café MENDELAAR te Enschede **finaal te verkoopen** in perceelen, blokken en massa's voor de erven **G. MEIJER**:

1e. De Broeikast genaamd,
gelegen te Enschede tusschen de Glanerbrugger straatweg en de Veenstraat en bestaande uit:
Een blok huizen van 12 woningen,

De Notaris **Peteri** is voornemens op Donderdag den 18 Maart a.s., des middags 12 ure, voor **J. NIJHUIS**, in de Broeikast, publiek te verkoopen:

den geheelen inboedel,
als: 3 KASTEN, LADETAPEL, STOELN, TAFELS, SPIEGELS, SCHILDERLIJN, REGULATEUR, KLOK, FORNUIS, KACHEL, BASCULE, KRUIWAGEN, VATEN, GLAS- en AARDEWERK, voorts eenige KIPPEN met HOK, DUIVENTIL, eenige DUIVEN enz. enz.
Koopt tot en met f 3.— à contant.

Reactie op de vraag van Jan Brummer (vergeten straten) over de herkomst van de naam **Achterstraat**:

► De straatnaam Achterstraat verwijst in meerdere steden naar een straatje achterlangs de diepe grondstukken van grote huizen aan de hoofdstraten - of zoals hier de Oude Markt. Via dit achterpad kon de tuin worden bereikt zonder door het huis te moeten. Het straatje of pad diende dus vooral als 'achterom' voor leveranciers, dienstponeel en de afvoer van vuilnis en dergelijke. Vaak stond achterin de tuin ook een

koetshuis of een opslagruimte, grenzend aan dit achterstraatje. Vergelijk de identieke situatie met de Walstraat. In latere tijden, bij economische neergang werden dergelijke diepe grondstukken vaak in tweeën gedeeld en werd de achterstraat een plek voor kleine werkplaatsen, stalhouderijen en soortgelijke neringen. Zo ontstonden straatjes vol nijverheid en bovenwoningen. Achterstraten zijn een bekende logistieke voorziening en stedenbouwkundige categorie.

Marcel Meijer Hof

Eerste steen van de voormalige Philipsfabriek

Overal in Enschede zijn nog gevelstenen te vinden, als herinnering aan speciale gebeurtenissen of als getuigenis van de legging van de eerste steen van het betreffende gebouw. Veel zitten er nog gewoon op hun plaats, maar bij sloop of verbouwing dreigen dergelijke stenen nogal eens het loodje te leggen.

Door **Jan Astrego** en **Jan Breteler**

De Historische Sociëteit probeert de gevelstenen te behouden op een nieuwe, passende plek, zo dicht mogelijk bij de originele plek, of bij de originele functie. Zo is de fraaie gedenksteen van de firma van der Loeff geschonken aan de SHSEL en teruggeplaatst in het Balengebouw bij de redactie van Tubantia. Dat lukt echter niet altijd en daarom werkt de Sociëteit, bij afwezigheid van een stadsmuseum, aan de oprichting van een 'lapidarium', een plek waar deze stenen tentoongesteld worden, met een toelichting over hun herkomst.

Eén van de gevelstenen die hun functie hebben verloren is de eerste steen van het voormalige Philipspand, later DCW-pand, aan de Kuipersdijk. Op de plek waar nu volop gebouwd wordt aan de nieuwe Hornbach-vestiging. De slopers hebben hem keurig uit de muur gehaald en op dinsdag 30 november 2018 is de steen door het sloopbedrijf en een vertegenwoordiger van de gemeente overgedragen aan de Historische Sociëteit. De steen draagt als tekst: "Deze steen werd gelegd door Ir. L.A. v. Mechelen, 23 maart 1978". Het blijkt lastig om te achterhalen wie deze ir. Van Mechelen is. Philips kan ons niet aan die informatie helpen en de DCW ook niet. Goede kans dat er onder de lezers van de Hoesbreef wel mensen zijn die meer weten over deze persoon en deze steen. Dan graag een berichtje aan Jan Breteler janbreteler@shsel.nl.

Heeft u of mensen die u kent wellicht dergelijke gevelstenen in de tuin, schuur of op zolder liggen en wilt u deze beschikbaar stellen voor het lapidarium? Wij stellen dit enorm op prijs. U kunt hiervoor contact opnemen met Jan Breteler: janbreteler@shsel.nl

▲ Overdracht op 30 november 2018 van de eerste steen aan bestuurslid Geert Bekkering van de Historische Sociëteit. Links Henk Roeleveld, gemeentelijk coördinator sloop en rechts Jan de Man, opzichter sloopbedrijf.

▲ De steen van van der Loeff in het Balengebouw bij de redactie van Tubantia.

◀ Locatie van de eerste steen in het pand van Philips.

Onbekend maar niet onbemind

Uw reactie graag naar: janbrummer@shsel.nl

► De foto rechts van een fraai herenhuis met op de voorgrond enkele volwassenen met kinderen en werd in september 1913 verzonden aan de familie Mosman in Canada.

Welk pand is hier gefotografeerd?

▲ Albert Platvoet schreef ons dat het pand op de foto in Hoesbreef 309 de winkel is van zijn grootvader Gerard Nieuwe Weme op de hoek van de Walhofsweg en de Drienerweg.

Gerard Nieuweweme (bij de burgerlijke stand als één woord geschreven) startte rond 1902, in het jaar dat hij trouwde, een bakkerij annex kruidenierswinkel op deze locatie.

Contactpersonen commissies

[Klik voor meer informatie](#)

► Binnenstadcommissie

Georges Schafraad

E-mail: schafraad@gmail.com

► Boerderijcommissie

Jan Oldenhof

E-mail: boerderijcom@shsel.nl

► Documentatiecentrum

Kor Feringa 053 477 45 95

E-mail: korferinga@shsel.nl

► Foto- en verhalencommissie

Jan Breteler

E-mail: fotoverhalen@shsel.nl

► Monumentencommissie

Nico Buurman

E-mail: monumentencom@shsel.nl

► Loakstenen- en begraafplaatsencommissie

Harry van der Sleen 053 852 24 94

E-mail: loakstenencom@shsel.nl

► PR-commissie

Bart Jansen, 06 3435 45 16

E-mail: jansebart@gmail.com

► Redactie 'n Sliepsteen

Geert Bekkering 053 430 06 91

E-mail: geertbekkering@shsel.nl

► Historische Kring Glanerbrug

Joop Kwakman 053 461 38 53

E-mail:

info@historischekringglanerbrug.eu

► ICT

Tjibbe Knol

E-mail: tjibbeknol@shsel.nl

Wie heeft er een foto van Hampe?

► Wilhelm Hampe was een 19e eeuwse fotograaf die in 1899 korte tijd, misschien zelfs alleen in de maand maart, in 't Lindenhof zijn atelier had.

In het bevolkingsregister van Enschede is enkel vermeld dat hij op 17 juli 1879 geboren is in Einbeck (Duitsland) en in 1899 naar Hannover is vertrokken. Verder is er over Wilhelm Hampe weinig bekend.

Eerder dit jaar is er een boek over 19e eeuwse fotografen in Enschede verschenen, maar daarin wordt Hampe ook niet genoemd. Misschien ook omdat Hampe meer een Lonneker fotograaf was.

Bijzonder is dan dat de 19e eeuwse fotocollectie van mijn familie, twee Hampes heeft.

Heeft u misschien ook een Hampe? Dan hoor ik dat graag. Er zijn vrij veel Cartes-de-Viste (zoals deze 19e eeuwse foto's worden genoemd) in omloop. Veelal is echter onbekend wie de afgebeelde personen zijn. Van de twee foto's is dan ook niet alleen Interessant dat het Hampes zijn, maar ook dat de namen van de afgebeelde vrouw en kinderen (mogelijk) bekend zijn.

Uit mijn familiestamboom is bekend dat Jan Riediek (meerdere spellingen komen voor) uit het Duitse Schermbeck (net over de grens bij Arnhem) naar Twente is geëmigreerd (waarschijnlijk heeft hij in de textielindustrie gewerkt; mogelijk zelfs bij Van Heek). Hij is in 1823 in Delden getrouwd met Hermanna Staverman (haar ouderlijk huis in Delden is nu een kledingwinkel). Dochter Maria is in 1849 met Christiaan Hinzbergen getrouwd en in 1883 in Lonneker overleden. Een ander dochter Margaretha is in 1848 in Enschede getrouwd met Egbert Lasonder en in 1851 hertrouwd met Johan Lotgerink.

▲ Op de Carte-de-Visite links mogelijk Maria Riediek en rechts de kinderen Hinzbergen.

De vrouw op de foto zou Maria Hinzbergen-Riediek kunnen zijn (of een van haar dochters) en de kinderen op de andere foto haar kleinkinderen (Hinzbergen, Nijhuis of Brus). Komen deze namen in uw familie voor dan zijn de personen op de Hampes misschien ook uw familie?

Ik hoor het graag of neem contact op met Jan Brummer; jan-brummer@shsel.nl

Hin Oey, Delft
Hin.oey@gmail.com

Stelt u zich eens voor: Enschede promotie midden jaren vijftig

► Door middel van een simpel foldertje, opengevouwen 21 x 15 cm, presenteerde Enschede zich midden van de jaren vijftig om het toerisme te bevorderen.

Een trotse industriestad met ruim 120.000 inwoners en ook toen al de aandacht vestigend op het natuurschoon in haar omgeving. En in het Diekman stadion voetbalde Abe Lenstra.

Jan Brummer

dat u nog eens een schoolreisje naar Enschede, als een oost-nederlands landstadje van vijfkwart eeuw geleden, zou kunnen maken. Wat zou dat een interessante geschiedenis zijn.

Enschede is evenwel uitgegroeid van een klein landstadje tot een interessante stad, die momenteel ruim 120.000 inwoners telt. Waarom zoudt u van uw uitstapje naar het tegenwoordige Enschede niet een plezierige aardrijkskundes maken?

Enschede is, zoals gezegd, een interessante stad, al is er van de historie niet veel meer over dan het stratenverloop in het centrum, waarin zich de vroegere vesting nog herkennen laat.

Interessant als stad van textiel. De bekende schoolplaat met zijn woud van schoorstenen is vanaf een der viaducten nog altijd in levende lijve te zien, al heeft de industrie het tijdperk van de stoom al achter zich gelaten. Over deze Twentse textiel-industrie is een boeiend verhaal te vertellen. Hoe zij groeide uit het thuis beoefende handwerk van spinnen en weven. Hoe, nadat in 1862 vrijwel de hele stad verbrand en de grachtengordel gedempt was, de nijverheid letterlijk met stoom ging groeien. Hoe zij, na de jongste wereldoorlog, door een enorme vernieuwingswil gedreven, er in slaagde, zowel sociaal als technisch, (het lijkt wel of tovenaars het werk van onze moderne spinners en wevers onder handen gehad hebben!) naar de voorste rijen van exportindustrie op te marcheren.

Er is veel te zien in Enschede.

Een industriestad, jawel, maar niet voor niets wordt de slagzin „stad van fleur en vlijt“ dikwijls gebruikt.

Met fleur wordt de natuurschoonrijke Twentse omgeving bedoeld alsmede de tweehonderd hektare parken, die de stad rijk is. Enschede leent zich bijzonder als uitgangspunt voor tochten door mooi Twente: het welige Dinkelland in het noord-oosten, het heidelandschap in het zuiden, de heuvels in het westen. En overal de prachtige boerderijen, oud en nieuw in goede harmonie.

Enschede zelf biedt behalve moderne winkels, ook interessante gebouwen en mooie kerken, een belangwekkend (vooral op scholen ingesteld) Natuurhistorisch museum, het Rijksmuseum Twenthe met o.a. een compleet „los hoer“ (voorbeeld van het nu snel verdwijnende hallehuistype, ingericht alsof het morgen weer bewoond moet worden), het nu al wereldberoemde oorlogsmonument van Mari Andriessen, het stadion „Diekman“, waarin Abe voetbalt, het zoutwatergolfbad in Boekelo

Enschede zelf biedt behalve moderne winkels, ook interessante gebouwen en mooie kerken, een belangwekkend (vooral op scholen ingesteld) Natuurhistorisch museum, het Rijksmuseum Twenthe met o.a. een compleet „los hoer“ (voorbeeld van het nu snel verdwijnende hallehuistype, ingericht alsof het morgen weer bewoond moet worden), het nu al wereldberoemde oorlogsmonument van Mari Andriessen, het stadion „Diekman“, waarin Abe voetbalt, het zoutwatergolfbad in Boekelo

Wilt u er meer van weten?

Het bureau van de V.V.V., Markt 31 te Enschede, tel. 05420-3200, zal u graag bij het voorbereiden van uw reis behulpzaam zijn. Vraagt u eens inlichtingen!

